

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

STAD BRUSSEL
DEPARTEMENT STEDENBOUW

Zonale gemeentelijke stedenbouwkundige verordening

Grote Markt, UNESCO erfgoed Commerciële uitdrukking

Definitief aangenomen in de Gemeenteraad van 15 december 2008
Goedgekeurd door het Brussels Hoofdstedelijk Regeringsbesluit van 26 maart 2009
Verschenen in het Belgisch Staatsblad van 19 mei 2009

Zonale gemeentelijke stedenbouwkundige verordening Grote Markt, UNESCO erfgoed Commerciële uitdrukking

Inhoudstafel

Titel 0. Algemene voorschriften	3
Titel 1. Karakteristieken van de bouwwerken en hun nabije omgeving.....	6
Hoofdstuk 1. Algemeenheden.....	6
Hoofdstuk 2. Gelijkvloers.....	6
Afdeling 1. Inrichting van de commerciële winkelpuien	6
Afdeling 2. Afsluiten en afstoppen van muuropeningen en winkelpuien.....	8
Afdeling 3. Binneninrichtingen zichtbaar vanaf de openbare ruimte	8
Hoofdstuk 3. Uitsprongen aan de straatgevel	9
Afdeling 1. Toonbanken en vergelijkbare installaties	9
Afdeling 2. Uitstalkasten en menudragers	9
Afdeling 3. Technische installaties	9
Afdeling 4. Zonnetenten, luifels of markiezen	9
Afdeling 5. Verlichtingen en elementen bevestigd aan de gevel.....	10
Onderafdeling 1. Gevelverlichting	10
Onderafdeling 2. Elementen bevestigd aan de gevel	11
Hoofdstuk 4. Technische installaties en kwaliteit van de omgeving.....	11
Titel 2. Reclame, uithangborden en culturele aanplakking	12
Hoofdstuk 1. Algemeenheden.....	12
Hoofdstuk 2. Maatregelen van kracht binnen de « UNESCO » perimeter, met uitzondering van de perimeter « Grote Markt »	12
Afdeling 1. Reclame	12
Afdeling 2. Reclame verwijzend naar het uithangbord	13
Afdeling 3. Uithangborden.....	13
Onderafdeling 1. Algemene voorschriften.....	13
Onderafdeling 2. Parallel geplaatste uithangborden	13
Onderafdeling 3. Dwars geplaatste uithangborden	14
Afdeling 4. Culturele aanplakking	14
Hoofdstuk 3. Bijzondere voorschriften voor de perimeter « Grote Markt »	14
Afdeling 1. Reclame	14
Afdeling 2. Reclame verwijzend naar het uithangbord	14
Afdeling 3. Uithangborden.....	15
Onderafdeling 1. Parallel geplaatste uithangborden	15
Onderafdeling 2. Dwars geplaatste uithangborden	15
Afdeling 4. Culturele aanplakking	15
Hoofdstuk 4. Gemeenschappelijke voorschriften	16
Afdeling 1. Kleine uithangborden	16
Titel 3 – Slotvoorschriften	17

Titel 0. Algemene voorschriften

Artikel 1. Doeleinden van de verordening

Het doel van de huidige verordening is bij te dragen tot de bescherming en de waardering van de gebouwen gelegen op de Grote Markt van Brussel en de aanpalende wijk :

- door de commerciële uitdrukking, de esthetische en de architecturale kwaliteit van de gebouwen te verbeteren;
- door een mixiteit te verzekeren tussen de winkels en de woningen, ondermeer door de toegang tot de verdiepingen te vergemakkelijken en door de hinder veroorzaakt door technische installaties in de binnenhuizenblokken te beperken.

De Grote Markt en de rondom liggende commerciële en toeristische zone zijn een homogeen geheel van gebouwen, voornamelijk daterend uit het einde van de XVII^{de} eeuw en afkomstig uit een heropbouw ten gevolge van de bombardementen van de Grote Markt in 1695.

Op 2.12.1998 plaatste de UNESCO de Grote Markt op de Lijst van het Werelderfgoed, een bufferzone werd afgebakend met het oog op een betere bescherming van de directe omgeving. Volgens de criteria van de UNESCO :

« The Grand-Place is an outstanding example of the eclectic and highly successful blending of architectural and artistic styles that characterizes the culture and society of this region ».. « Through the nature and quality of its architecture and of its outstanding quality as a public open space, the Grand-Place illustrates in an exceptional way the evolution and achievements of a highly successful mercantile city of northern Europe at the height of its prosperity ».

De ingrepen op het commerciële gedeelte van de gebouwen en hun directe omgeving moeten dit erfgoed respecteren en herwaarderen.

Artikel 2. Toepassingsgebied

§ 1. De huidige verordening is van toepassing op alle gebouwen binnen de perimeter van de bufferzone rond de Grote Markt van Brussel, geplaatst op de UNESCO Lijst van Werelderfgoed, met inbegrip van de gevels van de gebouwen gelegen in de de Henri Mauslaan, de Beursstraat en het Beursplein en de gevels van de gebouwen gelegen in de Schildknaapstraat op grens van de perimeter.

De perimeter, « UNESCO » perimeter genaamd, wordt afgebakend in de bijlage 1.

§ 2. Bovendien, zijn sommige voorschriften van de huidige verordening in het bijzonder van toepassing binnen de perimeter «Grote Markt », zoals afgebakend in de bijlage 2.

§ 3. De huidige verordening is geldig :

- a) op de handelingen en werken die onderworpen zijn aan een stedenbouwkundige vergunning krachtens artikel 98, § 1, eerste lid, van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening ;
- b) op de handelingen en werken die, omwille van hun geringe omvang, vrijgesteld zijn van een stedenbouwkundige vergunning, zoals bedoeld in artikel 98, § 2 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening;
- c) op de handelingen en werken bedoeld in artikel 98, § 3 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening, waarvoor een stedenbouwkundige verordening een vergunning oplegt.

Artikel 3. Definities

In deze titel, verstaat men onder :

- Culturele aanplakking : installatie, bevestigd aan de gevel, dat als steunpunt dient voor affiches van culturele plaatsen en/of evenementen;
- Rooilijn : grens tussen de openbare weg en omliggende eigendommen;

- Vensterbank : muurelement gelegen tussen het grondniveau en de drager van een muuropening ;
- Luifel of markies : vast of mobiel dak dat uitspringt ten opzichte van de gevel van een bouwwerk ;
- Gevelopening : venster, opening in de muur van een bouwwerk ;
- Wimpel : stoffen stuk dat parallel of dwars op de gevel bevestigd is ;
- Uitstalkast : kast met venster die kan geopend worden waarin het menu van de horecazaak tentoongesteld kan worden;
- Lichtbak : parallel of dwars geplaatst uithangbord, samengesteld uit een doorschijnende bak met een ingewerkte lichtbron ;
- Handel : een geheel van lokalen toegankelijk voor het publiek waarin diensten of goederen worden aangeboden, met inbegrip van de bijkomende kantoren en bijbehorende lokalen ;
- Winkelpui : deel van de gevel dat besteed wordt aan de winkel en bestaand uit het uitstalraam, de toegangsdeur tot de handelszaak, en het gevelvlak waarop commerciële installaties worden bevestigd;
- Commerciële installatie : elk element dat de commerciële activiteit begeleidt, vervolledigt en er een hogere waarde aan geeft, zoals uithangborden, rolluiken, zonnetenten, luifels en markiezen,
- Verlichting in tegenlicht : verlichtingssysteem van een uithangbord waarbij de lichtbronnen achter het uithangbord gelegen zijn, ondoorschijnend of met openingen ;
- Scherende verlichting : verlichtingssysteem van een uithangbord waarbij de lichtbronnen in een lichtholte of in een detail van het uithangbord verscholen zitten, het licht bereikt rakelings het uithangbord;
- Verlichting via rechtstreekse projectie : verlichtingssysteem van een uithangbord waarbij de lichtbron op een frontale manier op het uithangbord schijnt;
- Doorschijnende verlichting : verlichtingssysteem van een uithangbord waarbij de lichtbronnen zich achter het te verlichten uithangbord bevinden, doorschijnend of gevormd door een glas-inlood-raam;
- Uithangbord : opschrift, vorm, beeld of een geheel van deze elementen dat geplaatst is op een gebouw en dat betrekking heeft op een activiteit die er wordt uitgeoefend. Een mededeling ten gunste van derden, zoals de vermelding van een merk of van hun producten, kan niet worden gelijkgesteld met een uithangbord ;
- Artistiek uithangbord : uithangbord dat de aandacht trekt door het artistiek werk, komt niet uit een grote produktieketen. Ze kan verschillende vormen aannemen en via diverse technieken verwezenlijkt worden;
- Gelegenheidsuithangbord : een tijdelijk uithangbord voor een culturele, sportieve, sociale activiteit, een beurs of een salon ;
- Dynamisch uithangbord : een bewegend uithangbord, dat geanimeerd wordt of zich afspeelt op éénzelfde steunpunt;
- Commerciële tussenverdieping : niveau net boven het gelijkvloers, in het algemeen met een beperkte hoogte en oorspronkelijk voorzien als uitbreiding van de handelszaak;
- Openbare ruimte : ruimte deel uitmakend van het openbaar domein of privéruimte toegankelijk voor het publiek. Zonder uitvoerig te zijn, behoren ook de winkelgalerijen en de koetsingangen tot de openbare ruimte;
- Stratigrafische studie : studies van de verschillende lagen van de gevelbekleding en haar bestanddelen, zoals ramen, verguldsels, decoratie elementen, enz. ;
- Lambrekin : uitgesneden versiering in hout of in metaalplaat , ondermeer voor een rolluikbak geplaatst;

- Menudrager : installatie waar het menu op staat voorgesteld door een horecazaak, en bevestigd aan de muur ;
- Klein uithangbord : uithangbord met kleine afmetingen, zoals schilden, aanduidingsplaten, zelfklevers, enz. verbonden aan een horeca en geplaatst met het oog op het verschaffen van indicaties aan de klanten.
- Reclame : opschrift, vorm of beeld, met als doel het publiek te informeren of de aandacht ervan te trekken, met inbegrip van de drager, uitgezonderd de uithangborden en de bewegwijzering voor wegen, plaatsen en toeristische gebouwen of gebouwen van algemeen nut;
- Reclame verwijzend naar het uithangbord : reclame waarvan de boodschap gericht is op een product of een dienst, verdeeld of verleend door de handelaar of de industrieel die het gebouw gebruikt, en die niet mag worden veranderd zolang de vergunning geldt ;
- Zonnetent : luifel of mobiel dak ter bescherming of ter afdekking, bestaat uit een op geraamte gespannen, stoffen of plastieken dekzeil;
- Travee : ruimte tussen twee steunpunten of twee draagelementen van een werk ;
- Penant : zijde van een muur gelegen tussen twee muuropeningen van identiek niveau ;
- Uitstalraam : glazen gedeelte van de winkelpui van een handelszaak, waar de verkoopproducten of diensten worden uitgesteld.

Titel 1. Karakteristieken van de bouwwerken en hun nabije omgeving

Hoofdstuk 1. Algemeenheden

Artikel 4. Commerciële uitdrukking

De commerciële uitdrukking wordt beperkt tot onder de drempel van de muuropeningen van de 1ste verdieping van het gebouw.

Artikel 5. Kwaliteit en herwaardering van de winkelpuien en de commerciële installaties

§ 1. De winkelpuien evenals het geheel aan commerciële installaties die er deel van uitmaken, respecteren de kwaliteit en het esthetisch en architecturaal karakter van de gevels. Architecturale elementen worden ondermeer noch verduisterd, noch beschadigd, de rooilijn van de muuropeningen wordt gerespecteerd,

Al deze elementen moeten ten allen tijde in volmaakte staat van onderhoud gehouden worden. De zonnetenten vereisen een bijzonder onderhoud gezien de gebruikte materialen.

§ 2. In inrichting van de winkelpuien en de hieraan verbonden commerciële installaties wordt sober gehouden. Een harmonieuze integratie wordt voorzien t.o.v. van de gevel in haar geheel en haar onmiddellijke omgeving, ondermeer wat hun aantal, proportie, kwaliteit van de uitvoering, model en afmetingen, kleur, materialen, enz. betreft.

§ 3. Bestaande winkelpuien met een erfgoedkundige, culturele, historische en esthetische waarde moeten hun originele samenhang bewaren, deze mag niet afgewisseld worden door de plaatsing van commerciële installaties.

In bijlage 3 vindt U een niet beperkende lijst van winkelpuien die over een erfgoedkundig, cultureel, historisch en esthetisch karakter beschikken.

Artikel 6. Kwaliteit en herwaardering van de gevels

§ 1. De inrichtingen eigen aan de handel mogen noch de bovenliggende verdiepingen van de gevel, noch de gevel in haar geheel schaden.

§ 2. De bovenliggende verdiepingen van de gevel moeten, evenals de winkelpui op het gelijkvloers, in volmaakte staat van netheid en onderhoud gehouden worden.

Het reinigen van de gevel en zijn elementen gebeurt met respect voor de materialen, het reliëf en het uiterlijk van het gebouw. De gevelbekleding evenals zijn stilistische decoratie-elementen worden onderhouden en gerestaureerd in overeenstemming met hun erfgoedkundig karakter. Bepaalde gevels in het bijzonder, mogen niet afgekrabd worden en bloot gelaten worden.

Bepaalde gevels behouden hun sobere, lichte kleur, in harmonie met het geheel van de straat behalve indien er een stratigrafische studie werd uitgevoerd omtrent de kleuren en bepleisteringen.

§ 3. Het onderhoud van het raamwerk gebeurt met respect voor de originele typologie (profiel, reliëf, indeling, gewelven, open en vaste delen).

Hoofdstuk 2. Gelijkvloers

Afdeling 1. Inrichting van de commerciële winkelpuien

Artikel 7. Samenstelling van de winkelpui

§ 1. De winkelpui beperkt zich tot het gelijkvloers, behalve bij commerciële tussenverdiepingen.

De winkelpui bevindt zich in het vlak van de gevel.

Om een te grote vensterbank te vermijden onder de 1ste verdieping, zal deze maximaal beperkt worden tot ¼ van de totale hoogte van het gelijkvloers, begrepen tussen het trottoirniveau en de dorpel van de muuropeningen van de 1ste verdieping. De huidige alinea wordt uitgelegd via de schets in bijlage 4.

§ 2. Bij smalle gevels, minder dan 4,50 m breed, zal bij de aanleg van de winkelpui een zijdeur langs trapzijde en een uitstalraam op gescheiden dorpel voorzien worden.

Deze paragraaf is van toepassing zonder afbreuk te doen aan het artikel 5, § 3 van de huidige titel, bovendien is deze niet van toepassing indien de samenstelling van de winkelpui gerechtvaardigd wordt door een historische en of architecturale studie.

§ 3. De winkel deur heeft een maximale breedte van 1,20 m ; indien de gevelbreedte meer dan 8,00 m bedraagt, mag de breedte van de winkel deur verhoogd worden naar 1,80m.

§ 4. Zijn verboden :

- schuifdeuren
- elk systeem dat een volledige opening van de winkelpui toelaat, zoals accordeondeuren ;
- het afschaffen van de winkelpui en de vervanging door een warmte gordijn;
- openingen die de natuurlijke ventilatie van de kelders toelaat, mogen niet verstopt worden.

§ 5. Indien de handelszaak zich uitstrekt over twee of meerdere aanpalende gebouwen, wordt de gevelbreedte per gebouw berekend en niet de som van de verschillende gebouwen; de gevel van het gelijkvloers van elk gebouw beschikt op zijn minst over een deur. Anderzijds, worden het perceelsgewijs ritme en de architecturale karakteristieken van ieder gebouw bewaard, zowel wat de gevels als wat de binnenruimten betreft. Openingen mogen gemaakt worden in de gemeenschappelijke muren, maar enkel punctueel.

§ 4. De inrichting van de winkelpui, deel uitmakend van een architecturaal geheel eerbiedigt de homogeniteit van het geheel.

Artikel 8. Straatverkoop

Ieder systeem dat een directe verkoop op straat toelaat, zoals verticale of laterale schuiframen, enz, is verboden. Het vervangen van een deur, een uitstalraam of een vensterbank door een meubilair is verboden.

Bij smalle gevels, waarvan de gevelbreedte lager ligt dan 4,50m en voor handelszaken met een oppervlakte kleiner dan 30m², kan er echter een toelating gegeven worden, mits speciale regelen van openbaarmaking en op voorwaarde een directe en gemakkelijke ingang naar de handelszaken te verzekeren. Een verkoopstoombank of ander meubilair mogen niet in de deuropening geplaatst worden.

Vertikale schuiframen van cafés en restaurants vallen buiten dit artikel.

Artikel 9. Materialen en kleuren van de winkelpui

§ 1. Voor de winkelpui wordt er gekozen voor sterke, kwaliteitsvolle en natuurlijke materialen ; behalve het metselwerk, kiest men dus voor hout, metaal en glas. Het gebruik van PVC voor ramen, deuren, bekledingen en panelen wordt verboden.

Voor de muurbekleding wordt er eveneens voor kwaliteitsvolle materialen gekozen ; hierbij denkt men aan bepleistering, steen, marmer, tegels, enz. Synthetische bekledingen en panelen of panelen in licht houtwerk worden uitgesloten.

§ 2. De overheersende kleur van de winkelpui moet sober zijn en past bij de kleur van de gevel ; fluorescerende zijn verboden.

Artikel 10. Aparte toegang tot de verdiepingen

De inrichting van de benedenverdiepingen voor handelsdoeleinden of voor een ander gebruik dan huisvesting mag de bewoning van de bovenverdiepingen of elke andere wettelijk toegelaten bestemming niet belemmeren.

Als er een afzonderlijke ingang bestaat, moet deze behouden worden.

Anderzijds, wordt een aparte en gemakkelijk bereikbare toegang tot deze verdiepingen verplicht, behalve :

- wanneer de gevelbreedte van het gebouw minder dan of gelijk is aan 4,50 m (voor hoekgebouwen, met inbegrip van een hoek met een gang of steeg, wordt de totale gevellengte aan straatzijde in rekening gebracht) ;
- wanneer de handelsoppervlakte lager dan of gelijk is aan 30 m²;
- wanneer de inrichting van de ingang schade berokkent aan de winkelpui met een erfgoedkundige waarde, zoals bedoeld in het artikel 5, § 3 van de huidige titel.

Artikel 11. Toegankelijkheid van de verdiepingen

De bovenliggende verdiepingen moeten over een praktische en gemakkelijke toegang beschikken vanaf het gelijkvloers, wat de bestemming van deze verdiepingen ook is.

Het afschaffen van de trap(pen) naar de verdiepingen is verboden, bovendien mogen deze niet volledig afgebakend worden ten gunste van de commerciële activiteit. De toegang tot op de laatste verdieping moet verzekerd worden.

Afdeling 2. Afsluiten en afstoppen van muuropeningen en winkelpuien

Artikel 12. Beglazing en doorzichtigheid

De muuropeningen en uitstalramen bestaan uit helder en doorzichtig glas. Gevlamd, getint of weerspiegelend glas is verboden.

Buiten de soldenperiodes en de eindejaarsfeesten moeten de zelfklevers en andere motieven onmiddellijk op het glaswerk aangebracht, zoals deze vermeld in het artikel 49 van de huidige verordening, volgende voorwaarden naleven :

- zich beperken tot het gelijkvloers;
- ze mogen niet meer dan 5 % van de totale glasoppervlakte innemen;
- ze mogen geen publiciteitslogan dragen

Artikel 13. Afstoppen

Het uitstalraam op het gelijkvloers evenals de ramen t.h.v. de verdiepingen mogen niet afgestopt worden. Noch door het stockeren van goederen, noch door het plaatsen van meubilair, panelen, enz aan de binnenkant of aan de buitenkant van de muuropening.

Bovendien mogen geen gestockeerde goederen of ieder ander voorwerp tegen de muuropeningen geplaatst worden wat het openen of onderhouden van deze zou verhinderen.

Artikel 14. Sluiten door luiken

§ 1. Het sluiten van winkelpuien mag gebeuren door middel van een opengewerkt rolluik zodat het zicht op de winkelpui mogelijk blijft zelfs na sluitingstijd van de handelszaak.

Volle of ondoorzichtige rolluiken zijn verboden, evenals rolluiken in PVC. De oude, houten rolluiken mogen echter behouden worden.

§ 2. De rolluikbak en het rolluik worden aan de binnenkant van het gebouw geplaatst, achter het uitstalraam. Indien dit niet mogelijk blijkt, worden deze elementen op een harmonieuze wijze geïntegreerd in de gevel.

Afdeling 3. Binneninrichtingen zichtbaar vanaf de openbare ruimte

Artikel 15. Voorwaarden

Vaste verlichtingsinstallaties geplaatst aan de binnenzijde van de handelszaak en zichtbaar vanaf de openbare ruimte, zoals fluorescentielampen, publiciteit, opzichtige uithangborden en versieringen, overbelichting, dynamische teksten en beelden, elektronische afrollende teksten enz, mogen geen inbreuk doen op de schoonheid van de openbare weg zoals vermeld in het artikel 91 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening, noch de uitdrukkelijke aandacht trekken van de voorbijgangers door het zicht van de openbare ruimte te overheersen.

Hoofdstuk 3. Uitsprongen aan de straatgevel

Afdeling 1. Toonbanken en vergelijkbare installaties

Artikel 16. Algemeen

Toonbanken die het uitstallen van goederen, postkaarten, enz. toelaten en die onmiddellijk op een element van de winkelpui of de gevel bevestigd zijn, worden verboden.

Afdeling 2. Uitstalkasten en menudragers

Artikel 17. Aantal en plaats van de uitstalkasten en menudragers

Uitstalkasten en menudragers aan de gevel bevestigd, worden exclusief voorbehouden voor cafés, restaurants, snacks, handelszaken die een kleine restauratie aanbieden, hotels en plaatsen waar voorstellingen worden gegeven.

Ze worden beperkt tot een maximum van 2 per handelszaak, in functie van de ligging, en geplaatst op de gevel van het gelijkvloers nabij de ingang.

Artikel 18. Inhoud van de uitstalkasten en menudragers

Uitstalkasten en menudragers geven enkel en alleen informatie omtrent tarieven, menu's en/of diensten aangeboden door de handelszaak.

Panelen en bakken, al dan niet verlicht, waar klaargemaakte schotels op worden voorgesteld, zijn verboden.

Artikel 19. Afmetingen van de uitstalkasten en menudragers

De uitstalkasten en menudragers houden zich aan volgende afmetingen :

- Hoogte : maximum 0,65m
- Breedte : maximum 0,45m
- Uitsprong : maximum 0,12m

Afdeling 3. Technische installaties

Artikel 20. Plaats van de technische installaties

Technische installaties - zoals toestellen voor verwarming, airconditioning, ventilatie, luchttoevoer, rookafvoer, afvoer, enz. – mogen noch op de voorgevel, noch op ieder ander deel van de gevel zichtbaar vanaf de openbare ruimte, bevestigd worden.

Dit artikel wordt toegepast zonder afbreuk te doen aan de artikels 23 en 24 van de titel 1 van de huidige verordening.

Afdeling 4. Zonnetenten, luifels of markiezen

Artikel 21. Aard en model

§ 1. Zonnetenten bestaan uit een inschuifbaar, metalen geraamte met een stoffen bedekking. Het plaatsen van niet inschuifbare zonnetenten op de gevel is verboden; evenals modellen van het type "schelp" en parasols bevestigd op de gevel, enz.

§ 2. Luifels en markiezen met vast dak zijn ontworpen met respect voor de architecturale stijl van het gebouw en opgebouwd uit kwaliteitsvolle, natuurlijke materialen : metselwerk, hout of metaal en glas.

Artikel 22. Kleuren en opschriften van de zonnetenten

§ 2. Het dekzeil is éénkleurig sober, of tweekleurig rood en groen - kleuren van de Stad, en vormt een geheel met de zonnetenten van dezelfde straat. Fluorescerende kleuren worden verboden, evenals hevige kleuren en de zwarte kleur.

Binnen de perimeter « Grote Markt » zoals omschreven in de bijlage 2, moeten de dekzeilen echter tweekleurig rood en groen zijn, kleuren van de Stad Brussel.

§ 3. De zonnetenten bezitten maximum één opschrift, geplaatst op het hangend boordsel. Opschriften op het hellend dekzeil wordt niet toegelaten. Reclame opschriften (reclame of reclame verwijzend naar het uithangbord) worden verboden.

Artikel 23. Plaats en afmetingen

§ 1. Zonnetenten, luifels en markiezen worden beperkt tot het gelijkvloers, zelfs bij aanwezigheid van commerciële tussenverdiepingen. Hun plaatsing t.h.v. de muuropeningen van de verdiepingen is verboden.

Zonnetenten, luifels en markiezen worden verboden in de doorgangen, en dit wegens hun nauwheid en ligging.

Ze worden op een voldoende hoogte geplaatst zodat de voetgangersdoorgang niet wordt belemmerd :

- De zonnetenten en hun dragers mogen niet tot op minder dan 2,50 m van het voetpad dalen. Een hangend boordsel van maximum 0,20m hoogte mag eraan worden vastgemaakt.
- De luifels en markiezen mogen niet onder 2,70m vanaf het voetpad gehangen worden.

De uitsprong van de zonnetenten, in open stand, bedraagt maximum 1,50m vanaf de straatgevel, een niet overdekte doorgang van 1,50m moet aanwezig zijn. Bovendien moeten zonnetenten, luifels en markiezen minstens 0,35m afstand houden van de buitenrand van het trottoir of van de grens van de rijweg.

§ 2. De zonnetenten, luifels en markiezen eerbiedigen het perceelsgewijs ritme en mogen in geen geval dwars over een muur- of deuropening geplaatst worden. De breedte van de zonnetenten beperkt zich tot de breedte van de winkelpui die ze beschermen, de breedte van de luifels en markiezen houdt rekening met de proporties van de gevel.

Artikel 24. Bijkomende accessoires van zonnetenten, luifels en markiezen

De zonnetenten, luifels en markiezen hebben geen stoffen of andere zijdelingse sluitingselementen.

Geen enkele verwarmingsinstallatie mag bevestigd worden aan de zonnetenten, luifels, markiezen of gevel.

Geen enkel verlichtingssysteem, buiten eventuele verlichtingen bestudeerd door een verlichtingsplan of goedgekeurd door de overheid, mag bevestigd worden aan de zonnetenten, aan de luifels en aan de markiezen. De verlichtingen mogen echter ingewerkt worden in het opgebouwd volume van de luifels en markiezen.

Afdeling 5. Verlichtingen en elementen bevestigd aan de gevel

Onderafdeling 1. Gevelverlichting

Artikel 25. Permanente gevelverlichtingen

Permanente gevelverlichting bevestigd aan de verdiepingen van de gevels, zoals gevelverlichtende spots, lichtgordijnen, lichtslingers, lichtdraden, enz. worden verboden, behalve indien deze bestudeerd werden in het kader van een uitgewerkt verlichtingsplan of goedgekeurd door de overheid.

Artikel 26. Tijdelijke gevelverlichtingen

§ 1. Tijdelijke gevelverlichting, zoals lichtgordijnen, lichtslingers en lichtdraden, leven de volgende voorschriften na

- de bevestigingen beschadigen de gevels niet;
- beperken zich tot ~~of~~ de eindejaarsperiode over een tijdsspanne van maximum 2 maanden of een periode van artistieke installatie, gecoördineerd door de overheid. Op het einde van deze periodes, moeten ze onmiddellijk verwijderd worden.

§ 2. Tijdelijke verlichtingen laten de architectuur van de gevel goed tot zijn recht komen en verbergen geen muuropeningen.

Onderafdeling 2. Elementen bevestigd aan de gevel

Artikel 27. Elementen bevestigd aan de gevel

De elementen, bevestigd aan de gevel, zoals vlaggen, wimpels, ballonnen, gelijk welk object, tijdelijk of permanent, worden verboden.

Het huidig artikel is niet toepasselijk voor vlaggen van culturele aard die op openbare gebouwen worden geplaatst.

Hoofdstuk 4. Technische installaties en kwaliteit van de omgeving

Artikel 28. Plaats van de technische installaties

§ 1. De technische installaties – zoals voor verwarming, airconditioning, ventilatie, luchttoevoeren, rookafvoeren, afvoeren, enz. – worden aan de binnenzijde van het gebouw geplaatst en verbonden aan een afvoerbuis die reikt tot het dakniveau.

Indien het onmogelijk blijkt ze de plaatsen aan de binnenzijde van het gebouw, mogen ze t.h.v. de achtergevel geplaatst worden of op een plat dak, op voorwaarde ze te integreren in het bouwvolume.

§ 2. De ligging van de technische installaties wordt gekozen zonder de esthetische en architecturale kwaliteit van de achtergevels en de binnenhuizenblokken aan te tasten en zonder de kwaliteit van de directe omgeving te verstoren.

Artikel 29. Leefbaarheid

De technische installaties mogen de leefbaarheid van de plaatsen niet in het gedrang brengen, met name door het geluid, de trillingen of de geur die zij voortbrengen.

De artikels 28 en 29 worden toegepast zonder afbreuk te doen aan het artikel 20 van de huidige verordening.

Titel 2. Reclame, uithangborden en culturele aanplakking

Hoofdstuk 1. Algemeenheden

Artikel 30. Toepassingsveld

De maatregelen in het hoofdstuk 2 van de huidige titel worden toegepast op de « UNESCO » perimeter, afgebakend in bijlage 1, met uitzondering van de perimeter « Grote Markt » afgebakend in bijlage 2.

De maatregelen in het hoofdstuk 3 van de huidige titel worden enkel toegepast op de perimeter « Grote Markt ».

De maatregelen in het hoofdstuk 4 van de huidige titel worden toegepast op de volledige « UNESCO » perimeter, de perimeter van de Grote Markt inbegrepen.

Artikel 31. Integratie en uitzicht

§ 1. De reclame-inrichtingen en uithangborden en de culturele aanplakking eerbiedigen de kwaliteit en de esthetische architecturale kwaliteit van de gevels. Ze worden niet voor architecturale elementen geplaatst, schaden deze elementen niet en eerbiedigen de rooilijn van de gevelopeningen, ...

Ze worden in goede staat van netheid en onderhoud gehouden.

§ 2. De reclame-inrichtingen en uithangborden en de culturele aanplakking worden sober gehouden, zijn in harmonie met de gevels en hun directe omgeving en dit wat hun aantal, kwaliteit van de uitwerking, model en afmetingen, kleuren, materialen, enz. betreft.

Artikel 32. Plaats

De reclame-inrichtingen en uithangborden - met inbegrip van hun bevestigingssysteem en verlichting – en culturele aanplakking bevinden zich onder de vensterbank van de eerste verdieping van het gebouw.

Ze integreren zich in de architecturale elementen waarop ze geplaatst worden en eerbiedigen de verhoudingen.

Ze mogen geen voorwerp, geplaatst in het openbaar belang, verbergen, zoals de naamborden der straten, verkeersborden, openbare verlichting, enz.

Hoofdstuk 2. Maatregelen van kracht binnen de « UNESCO » perimeter, met uitzondering van de perimeter « Grote Markt »

Afdeling 1. Reclame

Artikel 33. Algemeen

§ 1. Reclame wordt verboden, zonder afbreuk te doen aan het artikel 34 van de huidige verordening.

§ 2. Tijdelijke reclame op een werfdekzeil voldoet aan volgende voorwaarden :

- de reclameboodschap mag maximaal 25% van de totale oppervlakte van het werfdekzeil gebruiken;
- de overblijvende oppervlakte van het werfdekzeil laat het filigraan van de gevel van het gebouw verschijnen of laat de erfgoedkundige waarde van het gebouw tot zijn recht komen.

§ 3. Reclame wordt op een zelfklevende ondergrond, zoals vinyl of aanverwanten, verboden.

Afdeling 2. Reclame verwijzend naar het uithangbord

Artikel 34. Voorwaarden

Reclame verwijzend naar een uithangbord wordt op dezelfde ondergrond geplaatst als deze van het parallel of dwars geplaatst uithangbord en wordt beperkt tot maximaal $\frac{1}{4}$ van de oppervlakte.

Afdeling 3. Uithangborden

Onderafdeling 1. Algemene voorschriften

Artikel 35. Aantal uithangborden

Worden toegelaten :

- maximum één parallel geplaatst uithangbord per handelsuitstalraam, aangepast aan de breedte van het uitstalraam of winkelpui;
- maximum één dwars geplaatst uithangbord per handelszaak of gevel.

Bovendien, mag de winkel over één of twee bijkomende uithangborden beschikken, indien het opschrift samengesteld is uit losse letters en aangebracht :

- onmiddellijk op het uitstalraam;
- en/of in het geval dit zich voordoet, op het hangend boordsel van de zonnentent.

De schets, in bijlage 5, verduidelijkt de voorschriften eigen aan de parallel geplaatste uithangborden.

Artikel 36. Materialen en kleuren van de uithangborden

De uithangborden bestaan uit sterke, kwaliteitsvolle materialen die niet vlug vuil worden.

Fluorescerende kleuren zijn verboden.

Artikel 37. Verlichting van de uithangborden

§ 1. Parallel- en dwars geplaatste uithangborden mogen verlicht worden.

De effecten van deze verlichting beperken zich tot de oppervlakte van het uithangbord.

De verlichtingssystemen zijn klein, discreet, beperkt in aantal en goed ingewerkt in de architecturale elementen.

De verlichtingssystemen nemen één van de volgende vormen aan : directe verlichting via rechtstreekse projectie, scherpe verlichting, verlichting in tegenlicht, doorschijnende verlichting, verlichting waarbij de letters of uitgesneden motieven zelf door een lichtdraad de verlichting teweeg brengen.

§ 2. Worden verboden : standaard verlichtingskasten, knipperlichten, neondraad rondom het uithangbord, elektronische doorlopende teksten, dynamische uithangborden.

Onderafdeling 2. Parallel geplaatste uithangborden

Artikel 38. Afmetingen van de parallel geplaatste uithangborden

Parallel geplaatste uithangborden houden zich aan volgende afmetingen :

- Hoogte : maximum 0,75m, voor zover de vrije ruimte tussen het kader van de winkelpui en de vensterbanken van de gevelopeningen van de 1ste verdieping dit toelaat;
- Breedte : de maximumbreedte wordt begrensd door de breedte van de uitstalra(a)m(en) of de winkelpui, en ligt in het verlengde van de gevelopening(en) ;
- Uitsprong : maximum 0,15m, bevestigingen inbegrepen.

De schets in bijlage 5 beschrijft het huidig voorschrift.

Onderafdeling 3. Dwars geplaatste uithangborden

Artikel 39. Model van dwars geplaatste uithangborden

De dwars geplaatste uithangborden zijn dubbelzijdig.

De stijl en de afmetingen van de ondergrond en de bevestigingssystemen zijn aangepast aan het uithangbord.

Artikel 40. Afmetingen van dwars geplaatste uithangborden

De dwars op de gevel geplaatste uithangborden volgen de volgende afmetingen :

- Hoogte : maximum 0,75m
- Uitsprong : maximum 0,75m, plus 0,15m voor de ondergrond en bevestigingssystemen
- Dikte : maximum 0,15m

Afdeling 4. Culturele aanplakking

Artikel 41. Voorwaarden

§ 1. Culturele aanplakkingspanelen mogen op de gevels geplaatst worden onder volgende voorwaarden :

- zich te beperken tot een maximum van 2 per gebouw ;
- maximale afmetingen : 0,45m x 0,65m per paneel ;
- zich te integreren en rekening te houden met de architecturale eigenschappen en de decoratieve elementen van de gevel.

§ 2. Hun plaatsing wordt echter verboden op de gevels van leegstaande of ongebruikte gebouwen.

Hoofdstuk 3. Bijzondere voorschriften voor de perimeter « Grote Markt »

Afdeling 1. Reclame

Artikel 42. Algemeen

§1. Reclame wordt verboden, zonder afbreuk te doen op het artikel 43 van de huidige verordening.

§ 2. Reclame op een werfdekzeil en reclame op een zelfklevende ondergrond, zoals vinyl of aanverwanten, zijn verboden, of ze nu van tijdelijke aard of permanent zijn.

Afdeling 2. Reclame verwijzend naar het uithangbord

Artikel 43. Voorwaarden

Reclame verwijzend naar het uithangbord voldoet aan volgende voorwaarden :

- letters op het glaswerk of een lichtdraad aan de binnenkant van de handelszaak en achter het uitstalraam geplaatst;
- achter het uitstalraam geplaatst enkel indien dit geen uithangbord bezit;
- toegelaten kleuren : geel, goud, wit;
- en beperkt tot 0,30m hoogte en een maximumbreedte van $\frac{3}{4}$ van de gevelopening.

Afdeling 3. Uithangborden

Onderafdeling 1. Parallel geplaatste uithangborden

Artikel 44. Modellen en plaats van parallel geplaatste uithangborden

§ 1. Parallel geplaatste uithangborden bestaan uit losse letters en worden op volgende manier geplaatst :

- hetzij onmiddellijk op het glas, in geval van een geschilderd uithangbord of indien het uit zelfklevers bestaat;
- hetzij aan de binnenzijde van de handelszaak achter het uitstalraam, in het geval dat het uithangbord uit een lichtdraad bestaat;
- hetzij op de lambrekijn, het uithangbord wordt dan wel aangepast aan de ondergrond en het respecteert de proporties in het geval van oude uitstalramen.

§ 2. Iedere andere bedekking van het raam, met uitzondering van het uithangbord zelf, al dan niet doorschijnend, in de vorm van een motief of een opschrift, wordt verboden.

Artikel 45. Aantal parallel geplaatste uithangborden

Het volgende wordt maximaal toegelaten :

- hetzij één uithangbord of één reclamebord verwijzend naar het uithangbord per winkelpui, beide op éénzelfde opening mogen niet;
- hetzij één uithangbord op de lambrekijn.

De handelszaak mag bovendien over een bijkomend uithangbord beschikken indien het uit een opschrift met losse letters bestaat, eventueel op de zwevende boord van de zonnetent.

Artikel 46. Afmetingen van de parallel geplaatste uithangborden

Uithangborden rechtstreeks op het glas of achter de winkelpui geplaatst, overschrijden de volgende afmetingen niet :

- Hoogte van de letters : maximum 0,30m
- Breedte : maximum $\frac{3}{4}$ van de breedte van de gevelopening.

Artikel 47. Materialen en kleuren van de parallel geplaatste uithangborden

De uithangborden zijn vervaardigd uit kwaliteitsvolle, sterke en niet vlug vuil wordende materialen.

Fluorescerende kleuren zijn verboden. Indien het uithangbord vervaardigd is uit een lichtdraad, geplaatst aan de binnenkant van de handelszaak en achter de winkelpui, worden de kleuren van deze lichtdraad beperkt tot geel, goud of wit.

Onderafdeling 2. Dwars geplaatste uithangborden

Artikel 48. Algemeen

Dwars geplaatste uithangborden worden verboden.

Afdeling 4. Culturele aanplakking

Artikel 49. Algemeen

Culturele aanplakpanelen op de gevels geplaatst, worden verboden.

Hoofdstuk 4. Gemeenschappelijke voorschriften

Afdeling 1. Kleine uithangborden

Artikel 50. Plaats van de kleine uithangborden

§ 1. De kleine uithangborden blijven discreet en mogen de gevel van het gelijkvloers niet overweldigen.

De kleine uithangborden worden op de ingangseur of in de nabijheid van de ingang van de handelszaak geplaatst.

§ 2. Indien het om zelfklevers gaat, houden deze zich aan de voorwaarden vermeld in het artikel 13 van de huidige verordening. Zelfklevers met jaartal, afgeleverd door de Stad Brussel, dienen bovendien jaarlijks vervangen te worden.

Artikel 51. Afmetingen

De totale oppervlakte van de kleine uithangborden mag $1/3\text{m}^2$ niet overschrijden. Indien deze bevestigd zijn door middel van een stut, wordt de maximale uitsprong beperkt tot 0,20m.

Artikel 52. Verlichting

Kleine uithangborden mogen niet verlicht worden.

Titel 3 – Slotvoorschriften

Artikel 53. Overeenstemming met de verordening

De overeenstemming van een project met deze verordening houdt niet noodzakelijk in dat het strookt met de goede ruimtelijke ordening, en dit volgens de appreciatie van de bevoegde autoriteit voor de aflevering van de stedenbouwkundige vergunning, en met de andere geldende wetten en verordeningen.

Artikel 54. In werking treden

Deze verordening is van toepassing op de stedenbouwkundige vergunnings- en attestaanvragen die worden ingediend na de inwerkingtreding ervan.

Zij is eveneens van toepassing op de in artikel 2 bedoelde handelingen en werken die, omwille van hun geringe omvang, zijn vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning en waarmee begonnen wordt na de inwerkingtreding ervan.